

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

ที่ ทม 0610(15) / 009

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
239 ถนนห้วยแก้ว อ. เมือง จ. เชียงใหม่
50200

13 มกราคม 2543

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน คุณมานพ ประโคมรัมย์

ด้วยนางสาวสุพมาลย์ หมั่นเจริญ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับการอนุมัติให้ทำการวิจัยในหัวข้อเรื่อง การจัดการธุรกิจสมุนไพรไทย : มิติหนึ่งของการส่งเสริมอาชีพท้องถิ่น โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์พรปริญญ์ สุขวัฒนา และผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวนิตย์ เจริญชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำการวิจัยนี้นางสาวสุพมาลย์ หมั่นเจริญ มีความประสงค์จะเข้าไปทำการเก็บข้อมูลในพื้นที่ของท่าน ในช่วงเดือน มกราคม- เมษายน 2543

คณะอาจารย์ที่ปรึกษาได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความเหมาะสมที่จะให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการจัดการธุรกิจสมุนไพรไทยได้เป็นอย่างดี ข้อมูลที่ได้ในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานด้านสมุนไพรไทยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.แสนย์ สายสุภลักษณ์)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. (053) 944258

ภาคผนวก ข.
กรอบการสัมภาษณ์

กรอบการสัมภาษณ์ผู้มาซื้อผลิตภัณฑ์

1. อายุ.....
2. อาชีพ.....
3. สาเหตุของการใช้ผลิตภัณฑ์.....
4. ระยะเวลาที่ใช้ผลิตภัณฑ์.....
5. ใครแนะนำให้ใช้.....
6. ผลของการใช้.....
.....
.....
.....
7. เคยใช้ผลิตภัณฑ์ของที่อื่นหรือไม่ / ถ้าใช้แล้วแตกต่างกันอย่างไร.....
.....
.....
.....
8. แนะนำให้ผู้อื่นใช้หรือไม่.....
.....
.....
9. ความคิดเห็นทั่วไป.....
.....
.....
.....
10. ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....

กรอบการสัมภาษณ์ผู้ที่มาใช้บริการ

1. อายุ.....
2. อาชีพ.....
3. สาเหตุของการใช้บริการ.....
4. ประเภทบริการที่ใช้.....
5. ระยะเวลาที่ใช้บริการ.....
6. ผลของการใช้บริการ.....
.....
.....
.....
7. มีใครแนะนำให้มาใช้บริการ.....
8. เคยใช้บริการของที่นี่หรือไม่ / ถ้าเคยใช้แตกต่างกันอย่างไร.....
.....
.....
9. แนะนำให้ผู้อื่นมาใช้บริการหรือไม่.....
.....
.....
10. ความคิดเห็นทั่วไป.....
.....
.....
11. ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....

กรอบการสัมภาษณ์ผู้ปลูกและจัดส่งสมุนไพร

1. อายุ.....
2. สาเหตุที่ทำอาชีพนี้.....
.....
3. ทำเป็นอาชีพเสริมหรืออาชีพหลัก.....
4. ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพ.....
5. มีใครแนะนำให้มาทำหรือไม่.....
6. วัตถุดิบได้มาอย่างไร.....
7. มีการจ้างแรงงานหรือไม่.....
8. ชนิดสมุนไพรที่ปลูกหรือจัดส่ง.....
.....
9. วัตถุดิบที่ส่งมีการแปรรูปหรือไม่.....
10. การดูแลรักษาทำอย่างไร.....
.....
11. ปัญหาที่พบ.....
.....
12. ราคาของวัตถุดิบเป็นอย่างไร.....
.....
13. รายได้ที่ได้รับเหมาะสมหรือไม่.....
.....
14. จะทำการปลูกสมุนไพรต่อไปหรือไม่.....
.....
15. มีการปลูกฝังเยาวชนรุ่นหลังให้ปลูกสมุนไพร เห็นถึงประโยชน์หรือไม่.....
.....
.....

กรอบการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการ

1. ชนิด ปริมาณ และความต้องการของสมุนไพร.....
.....
2. วิธีการในการปลูก และการดูแลรักษาสมุนไพร.....
3. ปัญหาในการปลูกสมุนไพร.....
4. วิธีการในการเข้าไปส่งเสริมอาชีพ.....
.....
5. การตลาด.....
.....
6. ปัญหาด้านการตลาด.....
.....
7. วิธีการในการปฏิบัติงาน.....
.....
8. ปัญหาด้านการปฏิบัติงาน.....
.....
9. การจูงใจผู้ปฏิบัติงาน.....
.....
10. ปัญหาด้านการจูงใจผู้ปฏิบัติงาน.....
.....
- 11.วิธีการจัดการ.....
.....
- 12.ปัญหาด้านวิธีการจัดการ.....
.....
- 13.ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....

กรอบการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสมุนไพร จากหน่วยงานต่างๆ

1. หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมในเรื่องของการใช้หรือการให้ความรู้เรื่องของสมุนไพรหรือไม่.....
2. เริ่มตั้งแต่เมื่อไร.....
3. ทำอย่างไร.....
4. กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร.....
5. ผลที่ได้เป็นอย่างไร.....
6. ในการดำเนินงานมีปัญหาอะไรบ้าง.....
7. แก้ไขปัญหาอย่างไร.....
8. นอกจากหน่วยงานของท่านแล้ว ยังมีหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนหน่วยงานใดบ้าง ที่ให้การส่งเสริมในเรื่องของสมุนไพร.....
9. ในงานด้านการส่งเสริมสมุนไพร ยังมีปัญหาในเรื่องใดบ้าง.....
10. ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมงานด้านสมุนไพร.....

ภาคผนวก ค.
รายชื่อสมุนไพร

รายชื่อสมุนไพรที่เป็นตัวเด่น 5 อันดับ

ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ	รูปแบบผลิตภัณฑ์
1. สมุนไพรเพชรสังฆาต	รักษาริดสีดวงทวาร	ยาแคปซูลสมุนไพรเพชรสังฆาต
2. สมุนไพรฟ้าทะลายโจร	แก้ไข้ แก้เจ็บคอ แก้หวัดแพ้ อากาศ และแก้ท้องเสีย	ยาเม็ดสมุนไพรฟ้าทะลายโจร ยาแคปซูลสมุนไพรฟ้าทะลายโจร น้ำมันฟ้าทะลายโจร ขี้ผึ้งฟ้าทะลายโจร
3. สมุนไพรขมิ้นชัน	รักษาโรคกระเพาะ แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ จุกเสียด แน่นท้อง ปวดท้อง อาหารไม่ย่อย	ยาแคปซูลสมุนไพรขมิ้นชัน
4. สมุนไพรดอกคำฝอย	ลดไขมันในเส้นเลือด	ยาขงสมุนไพรดอกคำฝอย ยาแคปซูลสมุนไพรดอกคำฝอย
5. สมุนไพรหญ้า หนวดแมว	แก้ปวด ขับเบา ขับปัสสาวะ	ยาขงสมุนไพรหญ้าหนวดแมว ยาแคปซูลสมุนไพรหญ้า หนวดแมว

รายชื่อสมุนไพรที่มีเลขทะเบียนยา

ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ	รูปแบบผลิตภัณฑ์	เลขทะเบียนยา
1. สมุนไพรฟ้าทะลายโจร	แก้ไข้ แก้เจ็บคอ แก้หวัด แก้ปอดอักเสบ และแก้ท้อง เสีย	ยาเม็ดสมุนไพรฟ้าทะลายโจร ยาแคปซูลสมุนไพรฟ้าทะลายโจร	G233/42 G104/43
2. สมุนไพรหญ้าหนวดแมว	แก้ไอ ขับเบา ขับปัสสาวะ	ยาชงสมุนไพรหญ้าหนวดแมว ยาแคปซูลสมุนไพรหญ้าหนวดแมว	G 113/43 G337/42
3. สมุนไพรมะระขี้นก	แก้ไข้ ร้อนใน เจริญอาหาร	ยาแคปซูลสมุนไพรมะระขี้นก ยาเม็ดสมุนไพรมะระขี้นก	G336/42 G316/42
4. สมุนไพรขมิ้นชัน	รักษาโรคกระเพาะ แก้ ท้องอืด ท้องเฟ้อ จุกเสียด แน่นท้อง ปวดท้อง อาหารไม่ย่อย	ยาแคปซูลสมุนไพรขมิ้นชัน	G132/43
5. สมุนไพรไพล	ทาแก้ปวดเมื่อย กล้ามเนื้อฟกช้ำ	ยาน้ำมันไพล ยาขี้ผึ้งไพล	G98/43 G109/43
6. สมุนไพรบำรุงร่างกาย(อายุวัฒนะ)	บำรุงกำลัง บำรุงธาตุ เจริญอาหาร	ยาแคปซูลสมุนไพรบำรุงร่างกาย	G168/43
7. เห็ดหลินจือ	บำรุงร่างกาย	ยาชงสมุนไพรเห็ดหลินจือ	G130/43
8. สมุนไพรยา 5 ราก (แก้หัวดวง)	แก้ไข้ต่างๆ และถอนพิษ ผื่นคัน	ยาชงสมุนไพรยา 5 ราก	G 131/43
9. สมุนไพรแก้โรคผิวหนัง	แก้กลากเกลื้อน ผื่นคัน จากเชื้อรา ผื่นคันในร่มผ้า	ขี้ผึ้งสมุนไพรแก้โรคผิวหนัง	G108/43

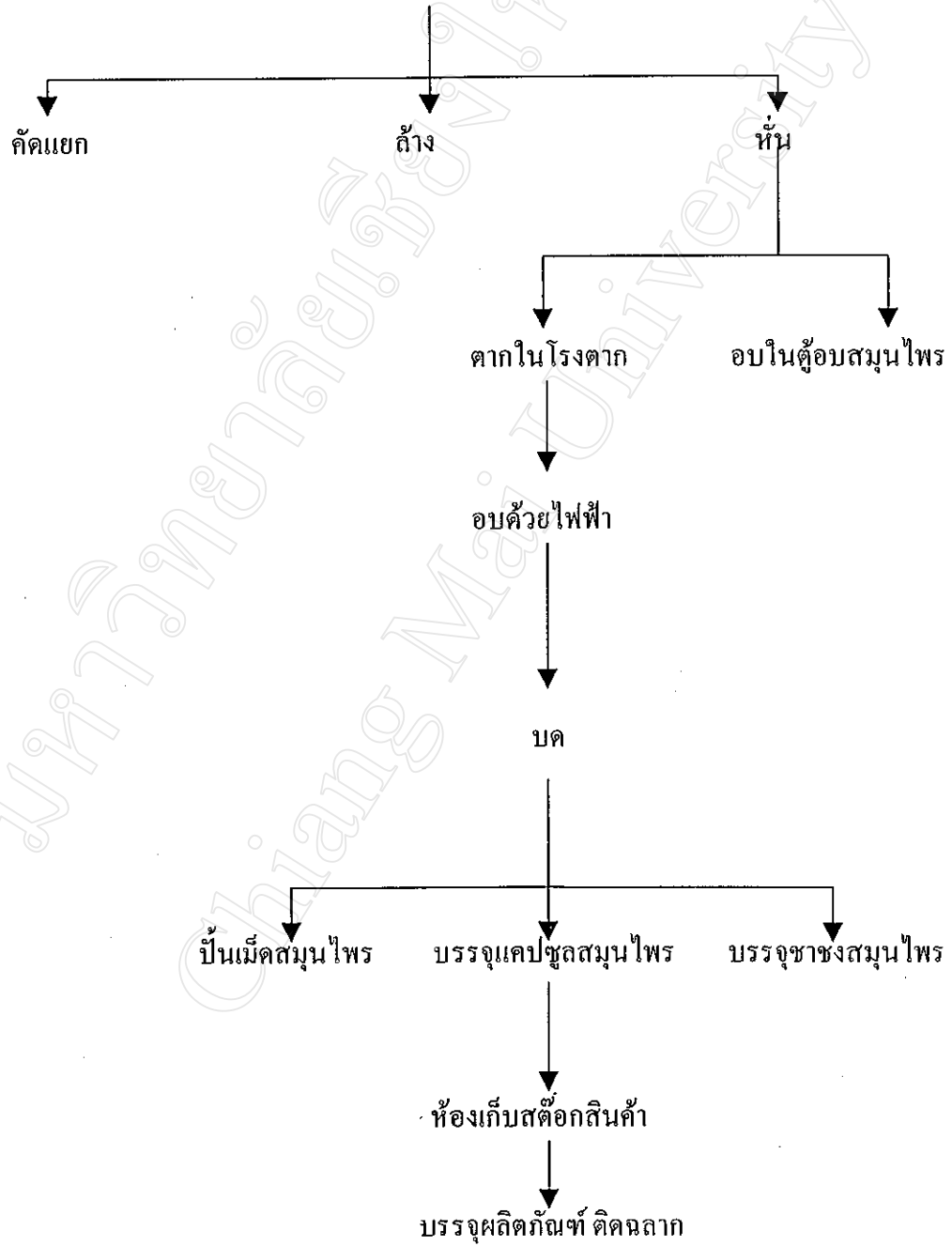
ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ	รูปแบบผลิตภัณฑ์	เลขทะเบียนยา
10. สมุนไพรเกรสร ดอกไม้ทั้ง 9	แก้ไข้ แก้ร้อนใน กระหายน้ำ แก้ลมวิงเวียน บำรุงโลหิต บำรุงหัวใจ แก้อ่อนเพลีย บำรุงธาตุ ชูกำลัง บำรุงครรภ์ บำรุงธาตุ เจริญอาหาร	ยาแคปซูลสมุนไพรดอกไม้ทั้ง 9	G 39/43

ภาคผนวก ง.

แผนผัง

แผนผังกระบวนการผลิตสมุนไพร

วัตถุดิบสด

หมายเหตุ

1. ในการตากแห้งสมุนไพรนั้น สามารถจะตากในโรงตากสมุนไพร หรือจะอบในตู้อบสมุนไพรก็ได้ ซึ่งในกรณีที่เป็ตู้อบสมุนไพรนั้นจะเป็นตู้อบสมุนไพรที่ใช้พลังงานความร้อนจากไอน้ำที่ส่งมาจากเครื่องบอยล์เลอร์ โดยจะใช้ตู้อบสมุนไพร เมื่อต้องการใช้สมุนไพรอย่างเร่งด่วน หรือในกรณีที่ฝนตก สมุนไพรที่ตากในโรงตากไม่แห้งก็จะนำมาอบในตู้อบ เพราะใช้ระยะเวลาในการอบประมาณ 1 วัน ก็จะสามารถนำมาใช้ได้ ซึ่งจะเร็วกว่าการตากในโรงตากที่จะต้องตากไว้ประมาณ 3-4 วันถึงจะแห้ง

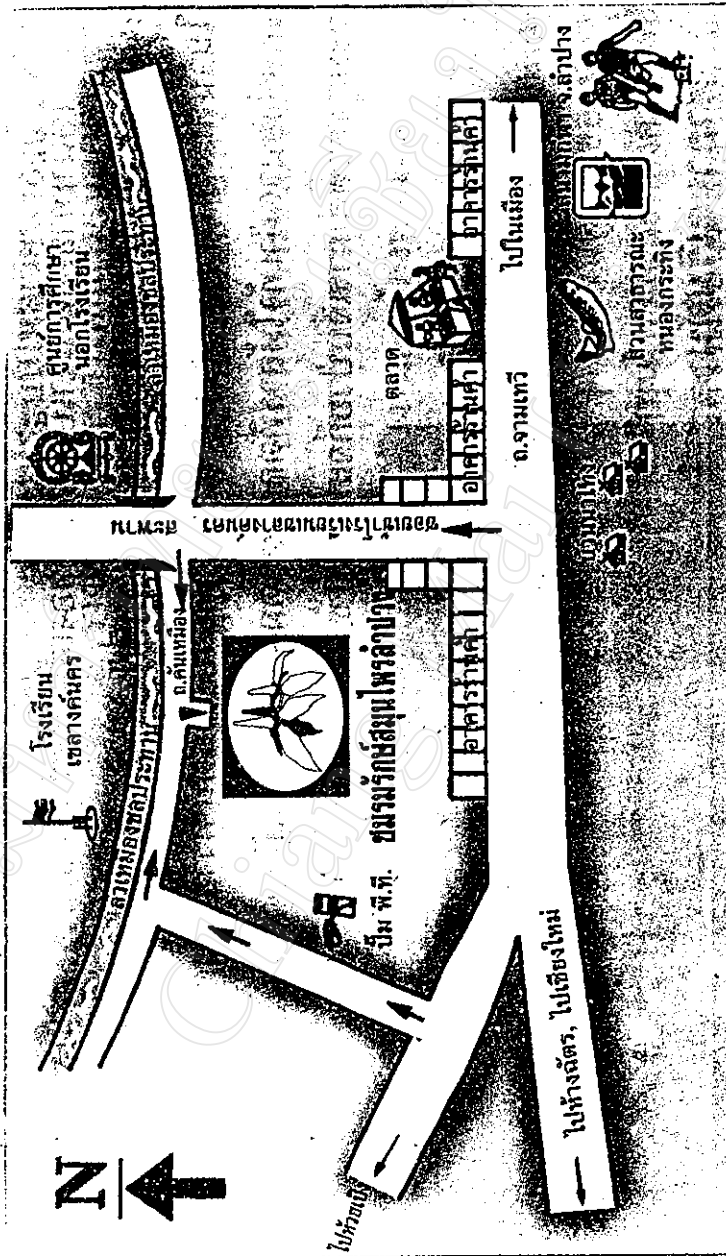
2. อบด้วยไฟฟ้า จะเป็นการนำสมุนไพรแห้งแล้วไปอบในตู้อบไฟฟ้าก่อนการใช้งาน เพื่อฆ่าเชื้อโรค และไล่ของแฉง และช่วยเพิ่มกลิ่นความหอมของสมุนไพร

3. บค การบคสมุนไพรนั้นจะแยกใช้งานเป็น 2 ส่วน คือ

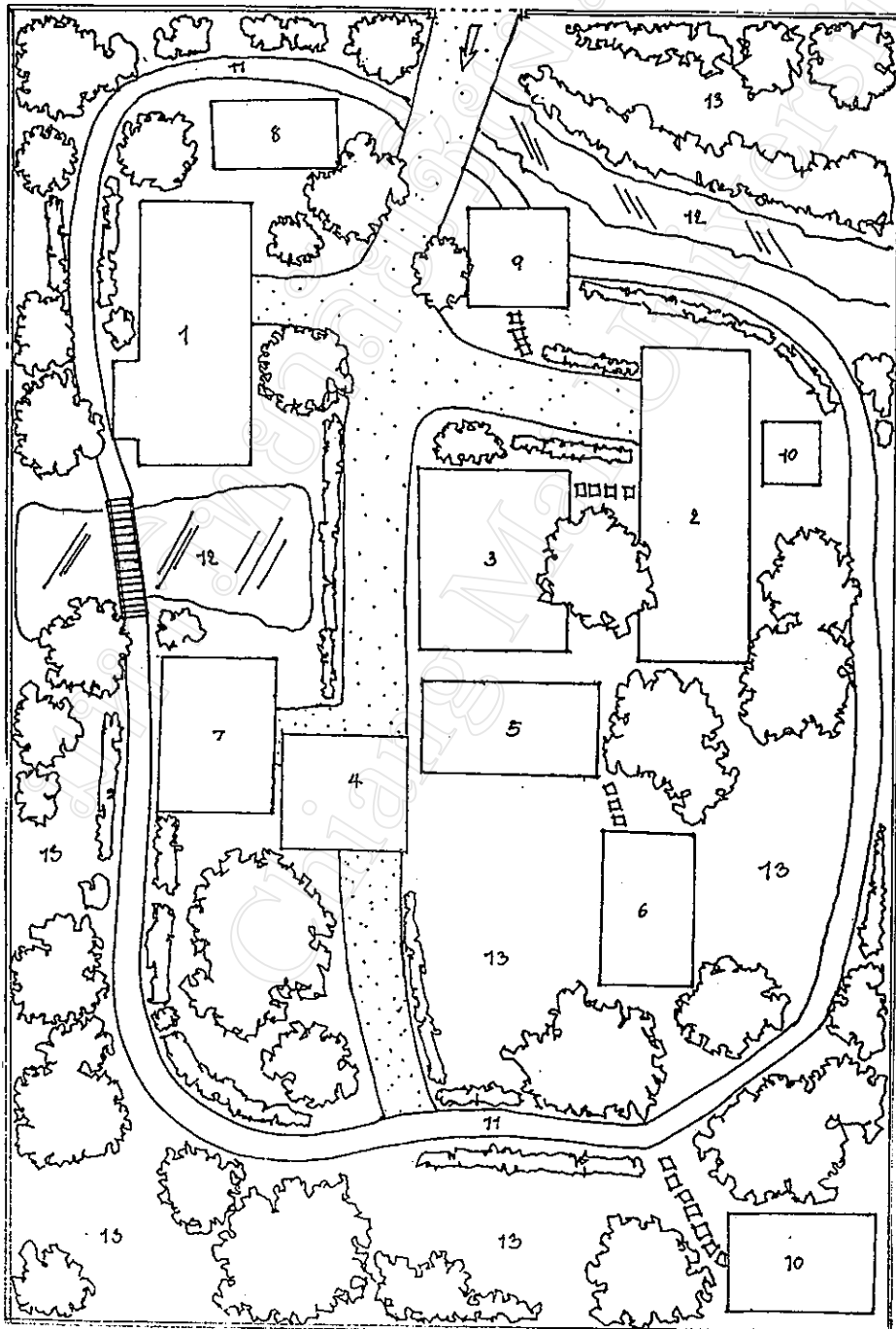
- การบคสมุนไพรเพื่อใช้ทำชาสมุนไพร การบคเพื่อใช้ทำชาจะบคเพียงครั้งเดียวไม่ต้องละเอียดมาก
- การบคเพื่อนำไปปั่นเมล็ด และบรรจุในแคปซูลสมุนไพรนั้นจะต้องบคให้ละเอียดกว่าการบคทำชา โดยจะบคก่อนหนึ่งครั้ง และนำไปรอนในเครื่องรอน หลังจากนั้นจึงนำมาบคในเครื่องบคอีกครั้งหนึ่ง

เครื่องบอยล์เลอร์ เป็นเครื่องจักรที่ใช้ผลิตพลังงานความร้อน ใช้น้ำมันโซลาเป็นเชื้อเพลิง โดยจะทำการส่งความร้อนจากไอน้ำผ่านท่อส่ง เพื่อไปใช้ในการอบสมุนไพร และใช้ในการอบไอน้ำ แช่น้ำสมุนไพร รวมทั้งสามารถใช้ในการอบผ้าได้ด้วย ซึ่งแต่ก่อนการอบไอน้ำ แช่น้ำสมุนไพรนั้นจะใช้ความร้อนจากแก๊ส เมื่อจะใช้งานในแต่ละครั้งจะต้องเปิดแก๊ส ทำให้เสียเวลาและสิ้นเปลืองพลังงานมาก ดังนั้นจึงได้มีการคิดที่จะนำเอาเครื่องบอยล์เลอร์มาใช้แทน ซึ่งทำให้ช่วยลดการใช้พลังงานลงได้มาก

แผนที่ชมรมรักสมุนไพรมหาสารคาม

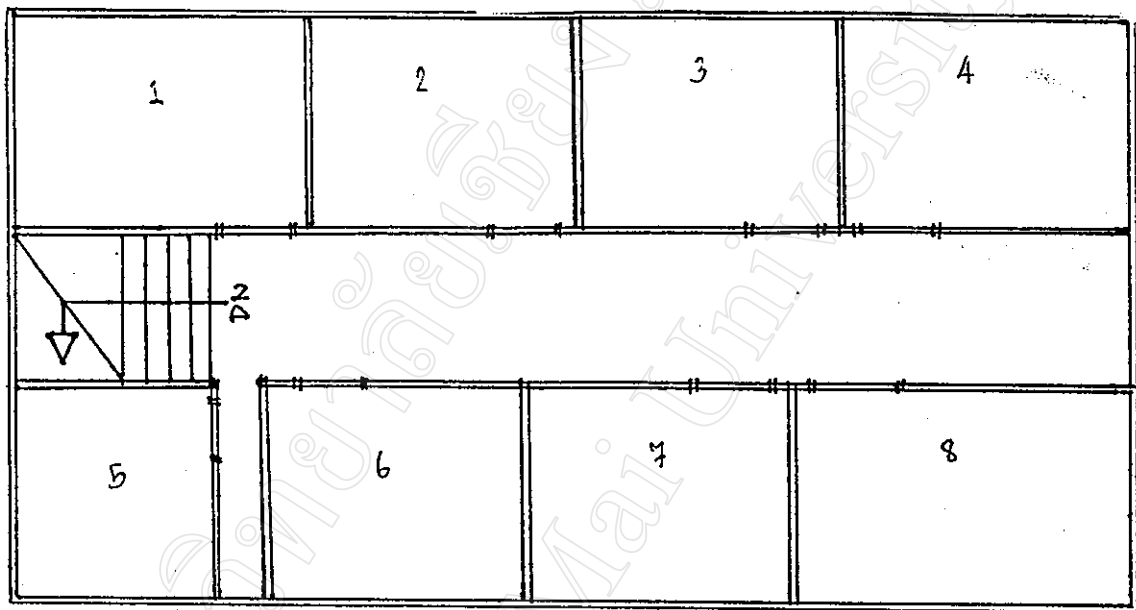
แผนผังบริเวณชมรมรักษาสุนไพร

รายละเอียด

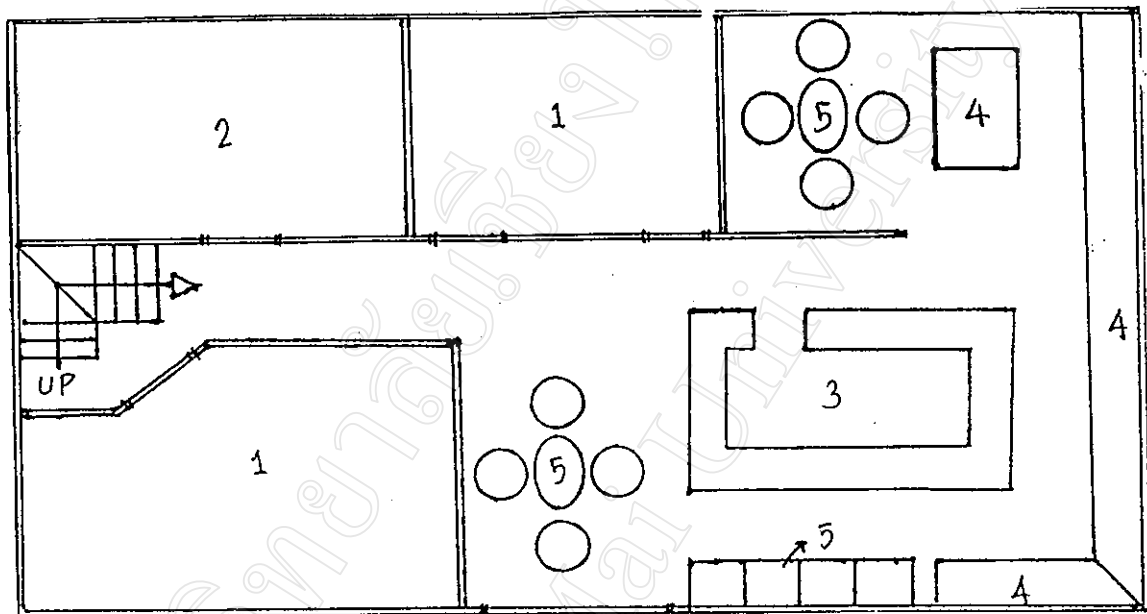
1. อาคารสำนักงานและร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์
2. อาคารอบไอน้ำ แช่น้ำ ชัดผิวด้วยสมุนไพรและนวดแผนไทย
3. อาคารอเนกประสงค์ (อยู่ระหว่างการก่อสร้าง)
4. อาคารเตรียมวัตถุดิบและอบแห้งวัตถุดิบ
5. อาคารเก็บวัตถุดิบ
6. ห้องบดและโม้ละเอียด
7. โรงตากแห้งวัตถุดิบด้วยแสงอาทิตย์
8. ศาลาอาหารสมุนไพร
9. ศาลาจุดเริ่มต้นเดินเท้าเปล่าเพื่อสุขภาพ
10. โรงเก็บน้ำและทำความร้อน
11. ทางเดินเท้าเปล่าเพื่อสุขภาพ
12. สระน้ำ
13. ส่วนสมุนไพรและแปลงปลูกสมุนไพร

แผนผังอาคารสำนักงานและร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์

รายละเอียดอาคารชั้นบน

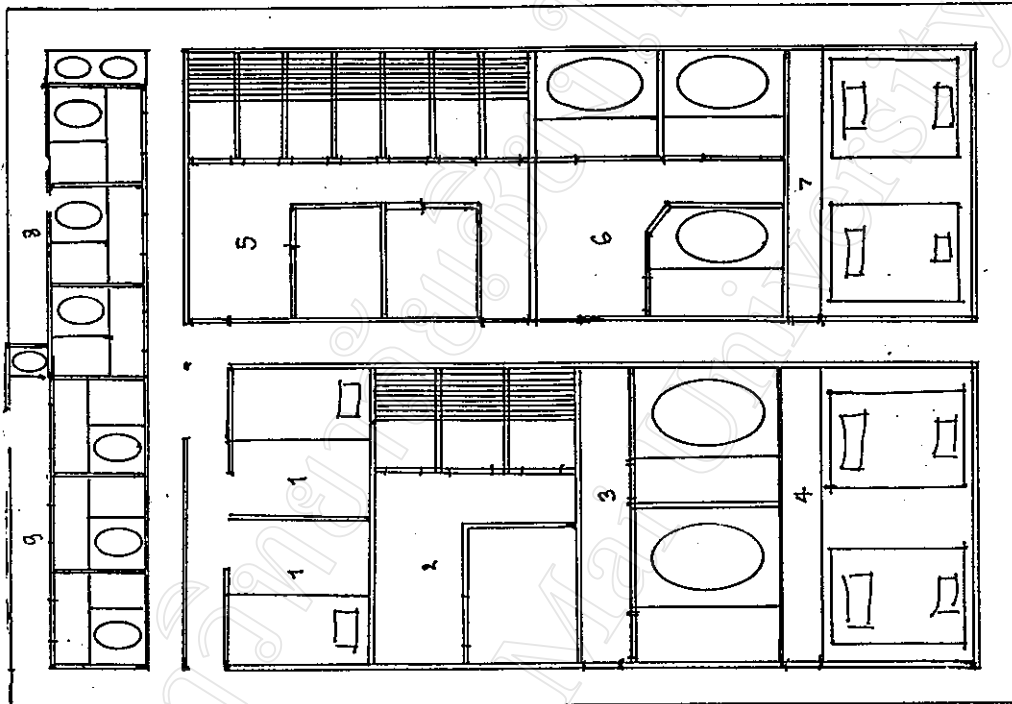
1. ห้องบรรจุยาแคปซูล
2. ห้องเก็บผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป
3. ห้องบรรจุหีบห่อ
4. ห้องพระ
5. ห้องปั้นเม็ด
6. ห้องเก็บวัตถุดิบ
7. ห้องเก็บผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป
8. ห้องบรรจุยาซองสมุนไพรด้วยเครื่องจักร

รายละเอียดอาคารชั้นล่าง

1. สำนักงาน
2. ห้องเก็บผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป
3. ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพร
4. ชั้นวางสินค้าและผลิตภัณฑ์อื่นๆ
5. ที่รับแขก

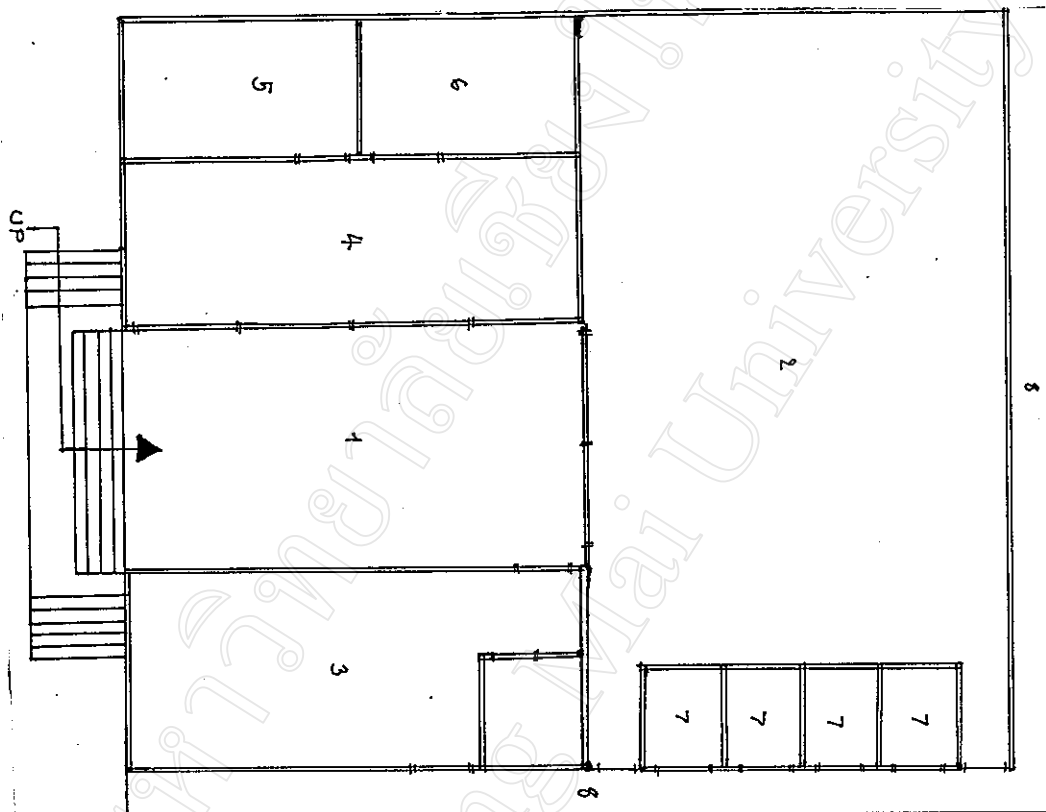
แผนผังอาคารให้บริการสุขภาพ

รายละเอียด

1. ห้องฉีดผิวหนังด้วยสมุนไพร
2. ห้องอบไอน้ำสมุนไพรพร้อมห้องอาบน้ำ (ชาย)
3. ห้องแช่น้ำสมุนไพร (ชาย)
4. ห้องนวดแผนไทย (ชาย)
5. ห้องอบไอน้ำด้วยสมุนไพรพร้อมห้องอาบน้ำ (หญิง)
6. ห้องแช่น้ำสมุนไพร (หญิง)
7. ห้องนวดแผนไทย (หญิง)
8. ห้องน้ำ (หญิง)

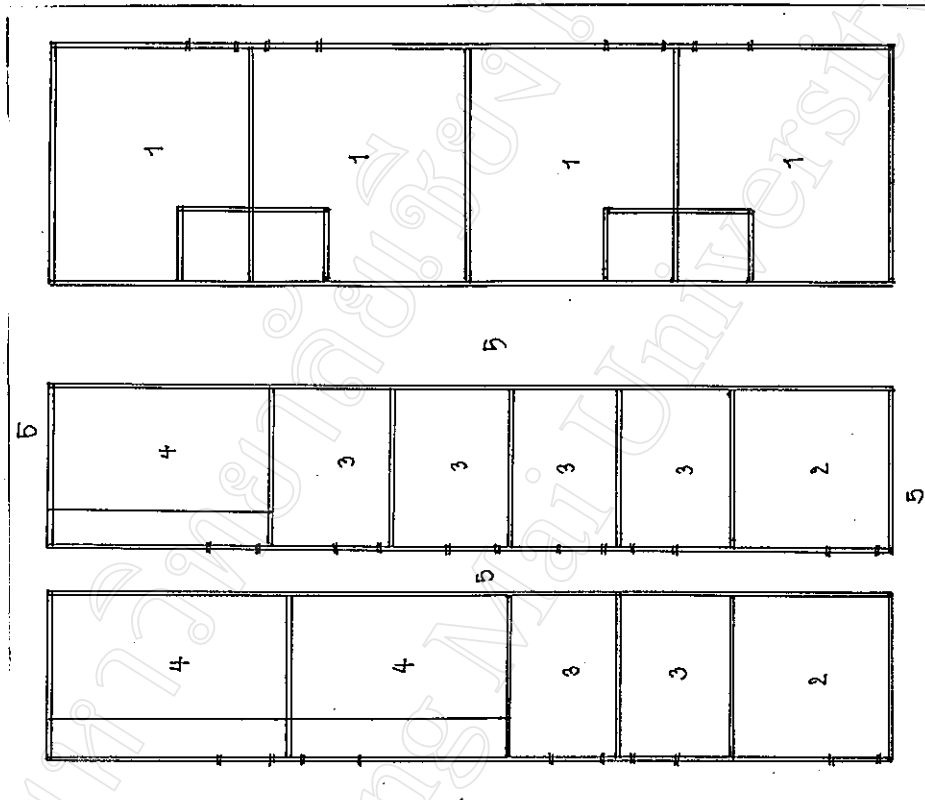
แผนผังอาคารใหม่ชั้นบน

รายละเอียด

1. โถงทางเดิน
2. ห้องประชุมและบรรยาย
3. ห้องพักร้อมห้องน้ำ
4. ร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพร
5. ห้องสำนักงาน
6. ห้องพระ
7. ห้องน้ำ
8. ระเบียงชั้นบน

ผังอาคารใหม่ ชั้นล่าง

รายละเอียด

1. ห้องแช่น้ำสมุนไพรพร้อมห้องอาบน้ำ
2. ห้องขัดผิวและเสริมสวย
3. ห้องอบไอน้ำด้วยสมุนไพร
4. ห้องนวดแผนไทย
5. ระเบียงและทางเดินภายใน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล นางสาวสุพมาลย์ หมั่นเจริญ
วัน เดือน ปีเกิด 1 มกราคม 2519
ที่อยู่ปัจจุบัน 36/1 ตลาดป่าเหว ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 51150

ประวัติการศึกษา

2541

บริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่